

EDUSKUNNAN VASTAUS 126/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi Suomen talousvyöhykkeestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi Suomen talousvyöhykkeestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 53/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Ulkoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (UaVM 11/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Suomen talousvyöhykkeestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Talousvyöhyke

Suomen talousvyöhyke käsittää Suomen aluevesiin välittömästi liittyvän merialueen, jonka ulkoraja määräytyy Suomen vieraiden valtioiden kanssa tekemien sopimusten mukaisesti ja jonka ulkorajan sijainti osoitetaan valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Suomen valtion oikeudet ja lainkäyttövalta talousvyöhykkeellä

Suomen valtiolle kuuluu talousvyöhykkeellä oikeus elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja

hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen.

Suomella on talousvyöhykkeellä kansainvälisen oikeuden mukainen lainkäyttövalta tekoosaarten, laitteiden ja muiden rakennelmien rakentamisessa ja käytössä sekä meriympäristön suojelussa ja meritieteellisessä tutkimuksessa samoin kuin muut kansainvälisen oikeuden mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

2 luku

Talousvyöhykkeellä sovellettava lainsäädäntö

3 §

Ympäristönsuojeluun ja vesirakentamiseen sovellettava lainsäädäntö

Talousvyöhykkeellä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia

(468/1994), ympäristönsuojelulakia (86/2000) ja vesilakia (264/1961) sekä niiden nojalla annettuja säännöksiä.

Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä ja öljyvahinkojen torjuntaa koskevista toimenpiteistä talousvyöhykkeellä säädetään aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetussa laissa (300/1979). Lisäksi talousvyöhykkeellä sovelletaan jätelakia (1072/1993) siten kuin siitä erikseen säädetään.

4 §

Kalastukseen, metsästyksen ja luonnonsuojeluun sovellettava lainsäädäntö

Kalastuksen ja metsästyksen harjoittamisesta sekä elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä ja luonnonsuojelusta talousvyöhykkeellä on voimassa, mitä kalastus-, metsästys- ja luonnonsuojelulainsäädännössä sekä Euroopan yhteisön yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säännöksissä sekä niiden nojalla säädetään tai määrätään sekä mitä vieraan valtion kanssa on sovittu.

5 §

Vedenalaisten johtojen suojelemiseen, maa-aineksiin sekä kaivoskivennäisiin sovellettava lainsäädäntö

Talousvyöhykkeellä on voimassa, mitä eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetussa laissa (145/1965) säädetään.

Maa-ainesten ottamiseen talousvyöhykkeellä sovelletaan vesilakia.

Kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tähtäävään tutkimukseen, etsintään ja valtaamiseen

sekä kaivoskivennäisten hyväksikäyttöön talousvyöhykkeellä sovelletaan kaivoslakia (503/1965) ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

3 luku

Talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja siihen tähtäävä tutkimus sekä rakentaminen talousvyöhykkeellä

6 §

Hyödyntämisoikeus

Valtioneuvosto voi antaa hakemuksesta suostumuksen hyödyntää talousvyöhykkeellä olevan merenpohjan ja sen sisustan luonnonvaroja sekä tehdä tällaiseen hyödyntämiseen tähtäävää tutkimusta tai suorittaa talousvyöhykkeellä muuta toimintaa, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen (*hyödyntämisoikeus*). Hyödyntämisoikeus ei koske 4 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Hakemuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Luonnonvaroilla tarkoitetaan 1 momentissa merenpohjan ja sen sisustan kaivoskivennäisiä, kiviaineksia ja muita elottomia esiintymiä sekä pohjalajeihin kuuluvia kasveja ja eläimiä, jotka ovat pyynti-ikäisinä joko liikkumattomina merenpohjassa tai sen sisustassa taikka jotka kykenevät liikkumaan vain ollessaan jatkuvassa kiinteässä kosketuksessa merenpohjaan tai sen sisustaan.

Suostumus voidaan antaa määräajaksi tai toistaiseksi. Päätöksessä on määrättävä ehdot, jotka ovat turvallisuuden tai tämän lain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä.

Päätöstä voidaan tarkistaa, jos toiminta ei vastaa päätöksessä määrättyjä ehtoja. Toiminta voidaan samoin edellytyksin määrätä keskeytettäväksi. Toiminnan keskeyttämisestä päättää kauppa- ja teollisuusministeriö. Päätös voidaan

myös peruuttaa, jos toiminnassa rikotaan olennaisesti päätöksessä määrättyjä ehtoja. Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa kauppa- ja teollisuusministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta.

7 §

Rakentaminen

Valtioneuvosto voi antaa hakemuksesta suostumuksen tekosaarten, 6 §:ssä tarkoitettuun toimintaan käytettävien laitteiden ja muiden rakennelmien sekä sellaisten muiden laitteiden ja rakennelmien rakentamiseen ja käyttämiseen, jotka saattavat haitata Suomelle kansainvälisen oikeuden mukaan kuuluvien oikeuksien käyttämisestä talousvyöhykkeellä. Hakemuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Suostumuksen saaja on päätöksessä merenkulun turvallisuuden vuoksi velvoitettava poistamaan käytöstä pois jätettävä laite ja rakennelma, jos poistaminen on mahdollista. Suostumuksen saaja on myös velvoitettava ilmoittamaan kauppa- ja teollisuusministeriölle sellaisten laitteiden ja rakennelmien sijainti, syvyys ja mitat, joita ei ole poistettu kokonaan.

Suostumus voidaan antaa määräajaksi tai toistaiseksi. Päätöksessä on määrättävä ehdot, jotka ovat turvallisuuden tai tämän lain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä. Jos toiminta ei vastaa päätöksessä määrättyjä ehtoja tai jos päätöksen antamisen jälkeen olot ovat muuttuneet olennaisesti, päätöksen ehtoja voidaan muuttaa tai suostumus voidaan peruuttaa. Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa kauppa- ja teollisuusministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta.

Päätöksessä voidaan määrätä, että tämän lain mukaisesti rakennettujen tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien ympärille perustetaan suojavyöhyke. Suojavyöhyke ei saa ulottua yli 500 metrin etäisyydelle tekosaaren, laitteen tai muun rakennelman ulkoreunan kustakin pisteestä mitattuna, ellei se yleisesti hyväksytyjen kansainvälisten määräysten mukaan ole sallittua tai ellei toimivaltainen kansainvälinen järjestö toisin suosit.

4 luku

Meritieteellinen tutkimus

8 §

Meritieteellinen tutkimus

Muusta kuin sellaisesta tutkimuksesta, johon sovelletaan 4 tai 6 §:ää, on tehtävä ilmoitus kauppa- ja teollisuusministeriölle. Jos kauppa- ja teollisuusministeriö katsoo, että meritieteellistä tutkimusta koskevassa ilmoituksessa tarkoitettu tutkimushanke kuuluu 6 tai 7 §:n soveltamisalaan, kauppa- ja teollisuusministeriön on ilmoitettava siitä ilmoituksen tekijälle mahdollisimman pian ja viimeistään neljän kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Tutkimushankkeeseen, josta on tehty ilmoitus, voidaan muussa tapauksessa ryhtyä aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö päättä, että siihen voidaan ryhtyä aikaisemmin. Meritieteellistä tutkimusta koskevan ilmoituksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi kieltää tutkimushankkeeseen ryhtymisen, jos ilmoituksen tiedot tutkimushankkeesta ovat virheellisiä tai jos tutkimushankkeeseen ryhtyvällä ei arvioida olevan kykyä täyttää tutkimushankkeeseen liittyviä Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49—50/1996) 249 artiklan mukaisia velvoitteita sen vuoksi, että tutkimushankkeeseen ryhtyvältä on aiemmin jäänyt täyttämättä vastaavia velvoitteita. Kauppa- ja teollisuusministeriön on ilmoitettava kieltopäätöksestään neljän kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

9 §

Meritieteellisen tutkimuksen keskeyttäminen ja lopettaminen

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi määrätä 8 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen keskeytettäväksi, jos tutkimusta tehdään mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa ane-

tuista tiedoista poiketen tai tutkimusta tekevä ei noudata Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 249 artiklan määräyksiä niistä oikeuksista, joita rantavaltiolla on meritieteelliseen tutkimushankkeeseen. Keskeyttämis määräys on peruutettava heti, kun tutkimusta tekevä antaa tutkimuksesta oikeat tiedot tai täyttää, mitä mainitussa artiklassa määrätään.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi määrätä meritieteellisen tutkimuksen lopetettavaksi kokonaan, jos 8 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa annetuista tiedoista poikkeaminen merkitsee huomattavaa muutosta tutkimushankkeeseen tai -toimintaan taikka jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuja puutteita ei korjata kohtuullisessa ajassa.

Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa kauppa- ja teollisuusministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta tai laiminlyönnistä.

5 luku

Suomen rikosoikeuden soveltaminen talousvyöhykkeellä ja rangaistukset

10 §

Suomen rikosoikeuden soveltaminen talousvyöhykkeellä tehtyyn rikokseen

Talousvyöhykkeellä olevalla 7 §:ssä tarkoitettulla tekosaarella, laitteella tai muulla rakennelmalla tehty tai niihin kohdistuva rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi.

Mualla talousvyöhykkeellä tehty, 11—16 §:ssä mainittu rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi.

Jos 2 momentissa tarkoitettu rikos on tehty ulkomaiselta alukselta sen ollessa Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasiaa ei saa tutkia Suomessa ilman valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, ellei kysymyksessä ole jokin rikoslain 1 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu tapaus.

11 §

Ympäristörikkokset talousvyöhykkeellä

Rangaistus vastoin 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja talousvyöhykkeellä tehdystä ympäristön turmelemisesta, törkeästä ympäristön turmelemisesta, ympäristörikkomuksesta, tuotantamuksellisesta ympäristön turmelemisesta ja luonnonsuojelurikoksesta tuomitaan rikoslain 48 luvun 1—5 §:n mukaan. Tässä momentissa tarkoitettuihin rikoksiin sovelletaan, mitä rikoslaissa säädetään oikeushenkilön rangaistusvastuusta.

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä ympäristönsuojelulain rikkomisesta tuomitaan ympäristönsuojelulain 116 §:n 2 momentin mukaan, rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä jätterikkomuksesta jätelain 60 §:n mukaan ja rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä luonnonsuojelurikkomuksesta luonnonsuojelulain (1096/1996) 58 §:n 2 momentin mukaan.

12 §

Vesilain luparikkomus talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä vesilain luparikkomuksesta tuomitaan vesilain 13 luvun 3 §:n mukaan.

13 §

Kalastusrikos, laittoman saaliin kätkeminen, kalastusrikkomus ja yhteisen kalastuspolitiikan rikkominen talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä kalastusrikoksesta ja laittoman saaliin kätkemisestä tuomitaan rikoslain 48 a luvun 2 ja 4 §:n mukaan. Rangaistusta määrättäessä on lisäksi otettava huomioon, mitä rikoslain 48 a luvun 7 §:ssä säädetään.

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä kalastusrikkomuksesta tuomitaan kalastuslain (286/1982) 108 §:n mukaan.

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä yhteisen kalastuspolitiikan rikkomisesta tuomitaan Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan

kan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 7 §:n 1 momentin mukaan.

14 §

Metsästysrikos, laittoman saaliin kätkeminen, metsästysrikkomus ja metsästyslain säännösten rikkominen talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä metsästysrikoksesta ja laittoman saaliin kätkemisestä tuomitaan rikoslain 48 a luvun 1 ja 4 §:n mukaan.

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä metsästysrikkomuksesta ja metsästyslain säännösten rikkomisesta tuomitaan metsästyslain (615/1993) 74 ja 75 §:n mukaan.

15 §

Kaivosrikkomus talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä kaivosrikkomuksesta tuomitaan kaivoslain 62 §:n 2 momentin mukaan.

16 §

Luvaton toiminta talousvyöhykkeellä

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) ryhtyy 6 tai 7 §:ssä tarkoitettuun toimintaan ilman valtioneuvoston suostumusta,

2) toimii vastoin 6 tai 7 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä määrättyjä ehtoja taikka

3) toimii vastoin 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua kieltoa,

on tuomittava *luvattomasta toiminnasta talousvyöhykkeellä* sakkoon.

6 luku

Erinäiset säännökset

17 §

Tekosaarilla, laitteilla ja muilla rakennelmilla sovellettava laki

Tämän lain mukaisesti rakennetuilla tekosaarilla, laitteilla ja muilla rakennelmilla sovelletaan Suomen lakia samalla tavoin kuin jos rakennelma sijaitisi lähinnä olevalla Suomen alueella.

18 §

Viranomaisten alueellinen toimivalta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena sekä luonnonsuojelulaissa, ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa ja jätelaissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena talousvyöhykkeellä toimii alueellinen ympäristökeskus. Toimivaltainen alueellinen ympäristökeskus on se, jonka toimialueen kohdalla hanke talousvyöhykkeellä sijaitsee. Alueellisten ympäristökeskusten toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto toimii ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisena lupaviranomaisena talousvyöhykkeellä.

19 §

Valvonta ja rajavartiolaitoksen määräykset

Edellä 6—8 §:ssä tarkoitettujen toiminnan harjoittamista valvoo rajavartiolaitos. Edellä 6—9 §:ssä tarkoitettua päätöksestä on päätöksentekijän viipymättä annettava tieto rajavartiolaitoksen esikunnalle. Kauppa- ja teollisuusministeriön on viipymättä annettava tieto rajavartiolaitoksen esikunnalle myös 8 §:ssä tarkoitettua il-

moituksesta, jos se ei katso ilmoituksessa tarkoitettua tutkimushankkeen kuuluvan 6 tai 7 §:n soveltamisalaan. Tiedoksianto on samalla saatettava myös ilmoituksentekijän tiedoksi.

Rajavartioviranomaisella on oikeus määrätä välittömästi lopetettavaksi sellainen 6—8 §:ssä tarkoitettu toiminta, jota harjoitetaan ilman valtioneuvoston suostumusta tai kauppa- ja teollisuusministeriölle tehtyä ilmoitusta, sekä toiminta, jota jatketaan vastoin 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

20 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Tämän lain mukaisen päätöksen noudattamisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai teettämisuhka siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

21 §

Rikosprosessuaalisten pakkokeinojen käyttäminen

Tässä laissa tarkoitettujen talousvyöhykkeellä tehtyjen rikosten perusteella saadaan käyttää pakkokeinoja sen mukaan kuin pakkokeinolaissa (450/1987) säädetään. Pakkokeinojen käyttämisen edellytyksiä tutkittaessa aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehtyä tekoa säädetään mainitun lain 28 b §:ssä.

22 §

Muutoksenhaku

Muutosta valtioneuvoston tai kauppa- ja teollisuusministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Tässä laissa tarkoitettua hankkeen toteuttamiseksi tarvittavaan muuhun päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään.

23 §

Toimivaltaiset tuomioistuimet

Tässä laissa tarkoitettut rikosasiat käsitellään merilain (674/1994) 21 luvun 1 §:ssä mainituissa käräjäoikeuksissa. Toimivaltainen käräjäoikeus on se, jonka tuomiopiiriä lähinnä rikos voidaan katsoa tehdyksi soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä pykälää sovellettaessa näiden käräjäoikeuksien tuomiopiirien rajojen katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

7 luku

Voimaantulo

24 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan 5 päivänä maaliskuuta 1965 annettu mannermaajalustalaki (149/1965) ja Suomen kalastusvyöhykkeestä 15 päivänä marraskuuta 1974 annettu laki (839/1974) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Viimeksi mainitun lain nojalla annetut säännökset jäävät kuitenkin edelleen voimaan.

Mannermaajalustalain nojalla annettua lupaa tai mannermaajalustalain 4 §:n nojalla tehtyä päätöstä, joka on voimassa tämän lain voimaan tullessa, on noudatettava, jollei tämän lain nojalla toisin määrätä.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan Suomen kalastusvyöhykkeestä annettuun lakiin, sen

sijasta noudatetaan soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään Suomen talousvyöhykkeestä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10 päivänä kesäkuuta 1994 annettuun lakiin (468/1994) uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Suomen talousvyöhyke

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Tätä lakia sovelletaan myös Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (/) 1 §:ssä tarkoitetulla Suomen talousvyöhykkeellä.

Laki

merensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun merensuojelulain (1415/1994) 3 § ja 10 §:n 4 momentti sekä

muutetaan 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §, 9 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 ja 4 momentti sekä 14 §,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti ja 11 §:n 1 momentti laissa 221/1995 sekä 9 §:n 5 momentti, 10 §:n 3 momentti ja 11 §:n 4 momentti laissa 92/2000, seuraavasti:

1 §

Pilaamiskielto

Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella ei

suomalaisella aluksella, avomeriyksiköllä tai ilma-aluksella saa ryhtyä toimeen, josta voi aiheutua meren pilaantumista. Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö ei muutoinkaan saa

Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella merellä ryhtyä toimeen, josta voi aiheutua meren pilaantumista.

— — — — —
Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö saa kuitenkin ryhtyä Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella toimeen, jonka vaikutukset rajoittuvat toisen valtion aluevesiin tai talousvyöhykkeeseen, jos siihen on saatu asianomaisen valtion viranomaisen lupa. Sama koskee toimintaa suomalaisella aluksella, avomeriyksiköllä tai ilma-aluksella Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella. Toimet eivät saa olla Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen vastaisia eivätkä vastoin sitä, mitä tässä laissa säädetään.

2 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, tätä lakia sovelletaan myös muuhun merensuojeluun Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella.

Merensuojelusta Suomen alueella ja Suomen talousvyöhykkeellä säädetään ympäristönsuojelulaissa (86/2000).

7 §

Mereen laskemista koskeva kielto

Suomalaisesta aluksesta, avomeriyksiköstä tai ilma-aluksesta taikka Suomessa jätteellä lastatusta aluksesta tai ilma-aluksesta ei Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella saa laskea mereen jätettä tai muuta ainetta. Suomesta peräisin olevan jätteen mereen laskeminen on muutoinkin kielletty. Nämä kiellot eivät kuitenkaan koske 9 §:ssä tarkoitettua ruoppausmassan mereen sijoittamista.

Tahallinen suomalaisen aluksen, avomeriyksikön tai ilma-aluksen mereen upottaminen tai merelle hylkääminen Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella on kielletty. Suomalaisen avomeriyksikön upottaminen tai hylkääminen paikalleen toisen valtion aluevesillä tai talousvyö-

hykkeellä on kuitenkin sallittu, jos se asianomaisen valtion lainsäädännön mukaan on sallittu. Tällainen toimi ei kuitenkaan saa olla Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen vastainen.

8 §

Jätteen polttamiskielto

Jätteen polttaminen suomalaisessa aluksessa tai avomeriyksikössä Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella on kielletty. Sama koskee Suomesta peräisin olevan, Suomen kautta kuljetetun tai Suomessa lastatun jätteen polttamista muussa aluksessa.

9 §

Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa

Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolelle ei suomalaisesta aluksesta, avomeriyksiköstä tai Suomessa lastatusta aluksesta saa sijoittaa ruoppausmassaa mereen ilman Suomen ympäristökeskuksen lupaa, ellei 4 momentista muuta johdu.

Ruoppausmassan sijoittamisesta ja sijoittamisen edellytyksistä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ruoppausmassan sisältämiä haitallisia aineita koskevista arviointiperusteista ja ruoppausmassan sisältämien haitallisten aineiden raja-arvoista.

Jos 1 momentissa tarkoitettu ruoppausmassan sijoittaminen Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolelle tai sen vaikutukset ulottuvat myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesille, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Länsi-Suomen ympäristölupavirasto. Lupamenettelystä ja muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä säädetään vesilaissa (264/1961).

10 §

Merelle tehtävät rakennelmat

Suomen kansalainen tai suomalainen yhteisö ei saa ilman Suomen ympäristökeskuksen lupaa tehdä rakennelmia aavalle merelle Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolelle. Lupaa ei saa antaa 1 §:n vastaiseen toimintaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettu rakennelma ulottuu myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesille, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Länsi-Suomen ympäristölupavirasto. Lupamenettelystä ja muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä säädetään vesilaissa.

11 §

Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa

Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella tahtuvaa öljyn ja kaasun etsintäporausta, hyväksikäyttöä ja muuta niihin liittyvää toimintaa taikka muuta merenpohjan hyväksikäyttöä varten tulee suomalaisen aluksen tai avomeriyksikön toiminnalle 2 §:n 3 momentin estämättä hankkia Suomen ympäristökeskuksen lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos toisen valtion viranomainen on antanut toiminnalle asianmukaisen luvan alueella, jossa kyseinen valtio kansainvälisen oikeuden perusteella käyttää lainkäyttövaltaa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä niistä tiedoista, joita lupahakemuksessa on esitettävä. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kemikaaleista, joita käytetään merenpohjan tutkimuksessa ja hyväksikäytössä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu toiminta Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella ulottuu myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesille, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Länsi-Suomen ympäristölupavirasto. Lupamenettelystä ja muutoksenhausta on soveltuvin

osin voimassa, mitä niistä säädetään ympäristönsuojelulaissa.

12 §

Valvonta

Lisäksi tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvovat valtion eri viranomaiset kukin omalla toimialallaan.

13 §

Tietorekisterit ja tietojen antaminen

Ympäristöministeriön tai sen määräämän viranomaisen on pidettävä kirjaa luvan nojalla mereen Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolelle sijoitettujen ruoppausmassojen sekä 7 §:n 3 momentissa tarkoitettujen mereen laskettujen jätteen ja muiden aineiden laadusta ja määrästä, sijoittamis- ja laskemispaikasta sekä sijoittamisajankohdasta ja -tavasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista menettelyistä.

14 §

Pakkokeinot

Jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, ympäristöministeriö voi sakon uhalla velvoittaa asianomaisen määrääjassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Ministeriö voi määrätä, että sen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huo-

limatta. Asiassa sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 28 §:n 2 momentin 5 kohta sekä
lisätään 2 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myös Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (/) tarkoitetulla Suomen talousvyöhykkeellä.

9 §

Merta koskevat erityiset kiellot

Suomen maa-alueella, sisävesialueella, aluevesillä tai talousvyöhykkeellä ei saa ryhtyä toimeen, josta voi aiheutua merensuojelulaissa tarkoitettua meren pilaantumista Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella.

Suomen aluevesille tai talousvyöhykkeelle ei saa upottamis- tai muussa hylkäämistarkoituksessa laskea jätettä tai muuta ainetta suomalaisesta tai ulkomaisesta aluksesta, jäällä liikkuvasta ajoneuvosta, ilma-aluksesta tai merensuojelulain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta avome-

riyksiköstä taikka upottaa tai hylätä alusta, avomeriyksikköä tai ilma-alusta, ottaen huomioon, mitä vastaavasta toimenpiteestä talousvyöhykkeen ulkopuolella säädetään merensuojelulain 7 §:n 3 momentissa. Sama koskee aineen kaatamista rannalta mereen upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa.

28 §

Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

5) öljyn ja kaasun etsintäporaukseen ja esiintymän hyväksikäyttöön sekä muuhun niihin liittyvään toimintaan Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

vesilain 1 luvun 3 §:n ja 16 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 1 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laissa 1416/1994, sekä
lisätään 16 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 88/2000, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

3 §

Mitä tässä laissa säädetään vesistöistä, koskee vastaavasti myös Suomen aluevesiä ja talousvyöhykettä.

Suomen aluevesien rajoista säädetään Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) ja Suomen talousvyöhykkeestä Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (/).

16 luku

Hakemusasioiden käsittely ympäristölupa-virastossa

7 §

— — — — —
 Jos hakemus koskee Suomen talousvyöhykkeellä toteutettavaa hanketta, 1 momentissa tarkoitettu kuulutus on julkaistava niissä kunnissa, joiden alueen kohdalla hanke toteutetaan. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi ilmoitettava virallisessa lehdessä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

jätelain 73 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 73 a §, sellaisena kuin se on laissa 1419/1994, seuraavasti:

73 a §

*Kielto polttaa jätettä Suomen vesialueella ja
talousvyöhykkeellä*

Jätteen polttaminen Suomen vesialueella ja
talousvyöhykkeellä on kielletty.

Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutu-
vasta jätteen polttamisesta aluksilla säädetään
kuitenkin aluksista aiheutuvan vesien pilaantu-
misen ehkäisemisestä annetussa laissa
(300/1979).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____.

Laki

aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta
1979 annetun lain (300/1979) 10 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 22 §:n 2 momentti, 23 §,
27 b §:n 1 momentti ja 30 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 19 §:n 1 momentti ja 27 b §:n 1 momentti laissa 489/2000 ja 30 §:n 3 mo-
mentti laissa 933/2003, sekä

lisätään 5 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 433/2000, uusi 2—5 momentti, 5 b §:ään, sellaisena
kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2—5 momentti, lakiin uusi 5 c §, 28 §:ään, sellaisena kuin
se on laeissa 696/1995 ja 522/1996, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 28 a—28 c § seuraavasti:

5 a §

— — — — —
Kun on perusteltua syytä epäillä, että Suomen
aluemerellä tai talousvyöhykkeellä purjehtival-
ta ulkomaiselta alukselta on Suomen talousvyö-
hykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annet-
tuja säännöksiä, alusturvallisuuden valvontavi-
ranomainen sekä rajavartioviranomainen ja po-
liisi voivat vaatia alukselta tietoja aluksesta,
aluksen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa
se on viimeksi käynyt, ja satamasta, jonne se on
matkalla, sekä muita tietoja sen toteamiseksi,
onko säännöksiä rikottu.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapaukses-
sa alusturvallisuuden valvontaviranomainen
sekä rajavartioviranomainen ja poliisi voivat tar-

kastaa aluksen, jos momentissa tarkoitettujen
säännösten rikkomisesta seuraa huomattava
päästö, joka aiheuttaa merkittävää meriympäris-
tön pilaantumista tai sen vaaraa, ja alus on kiel-
täytynyt antamasta tietoja tai aluksen antamat
tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen ti-
lanteen kanssa ja olosuhteet muutoin antavat ai-
hetta tarkastukseen.

Alusturvallisuuden valvontaviranomainen
sekä rajavartioviranomainen ja poliisi voivat py-
säyttää Suomen aluemerellä tai talousvyöhyk-
keellä purjehtivan ulkomaisen aluksen, jos on il-
meistä, että alukselta on Suomen talousvyöhyk-
keellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja
säännöksiä siten, että päästöstä aiheutuu Suo-
men rantaviivalle tai siihen liittyville eduille

taikka Suomen alumeren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa.

Edellä 2—4 momentissa säädetyin edellytyksin momenteissa tarkoitettut toimenpiteet voidaan kohdistaa myös sellaiseen Suomen talousvyöhykkeellä purjehtivaan ulkomaiseen alukseen, jolta epäillään rikotun tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä Suomen aluemerellä.

5 b §

Ulkomaisen aluksen tarkastus tulee rajoittaa sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita alukselta Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten mukaan vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa tarkemmin vasta mainitun tarkastuksen jälkeen ja silloinkin vain, jos on perusteltua syytä epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto poikkeaa olennaisesti asiakirjojen tiedoista tai asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä säännösten rikkomista taikka aluksessa ei ole voimassa olevia vaadittavia todistuksia tai asiakirjoja.

Vaikka 5 ja 5 a §:n mukaisesti suoritetuista tutkimuksista ilmeni, että ulkomaiselta alukselta on rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, aluksen tulee viipymättä antaa jatkaa matkaansa.

Jos meriympäristölle aiheutuu kohtuutonta vahingonvaaraa siitä, että 5 a §:n 4 momentin nojalla Suomen talousvyöhykkeellä pysäytetyn aluksen annetaan jatkaa matkaansa, alusturvallisuuden valvontaviranomainen voi kieltää matkan jatkamisen tai asettaa matkan jatkamisen ehdoksi, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Päätöksestä, jolla matkan jatkaminen on kielletty tai tehty ehdolliseksi, on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

Tarkastuksen toimittamisesta ulkomaisella aluksella sekä aluksen pysäyttamisestä ja käytön rajoittamisesta on voimassa, mitä alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa säädetään.

5 c §

Jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen alumeren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että aluksen puolesta on asetettava riittävä vakuus mahdollisen korvausvelvollisuuden täyttämiseksi.

Vakuuden asettamisesta ja sen määrästä päättää Suomen ympäristökeskus. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämiselle ei enää ole.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

10 §

Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella on pääsääntöisesti kielletty. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) määräysten mukaisista poikkeuksista tähän kieltoon.

19 §

Jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa Suomen vesialueella aavalla selällä tai talousvyöhykkeellä, Suomen ympäristökeskus määrää torjunnan suorittamisesta ja asettaa torjuntatöiden johtajan. Jos vahinko on sattunut tai sen vaara uhkaa muualla, usean kunnan alueella taikka jos vahinko tai vaara on niin suuri, ettei kuntaa kohtuudella voida vaatia yksin huolehti-
maan torjuntatöistä, torjuntatöiden johtajana toimii aluepalopäällikkö. Jos torjuntatoimet tällöin kestävät pitkään tai siihen muuten on erityistä syytä, Suomen ympäristökeskus voi määrätä torjuntatöiden johtajasta toisin.

22 §

Käsittelemättömän käymäläjäteveden päästäminen aluksesta veteen Suomen talousvyöhykkeellä ja suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella sekä käsitellyn käymäläjäteveden päästäminen veteen Suomen vesialueella on pääsääntöisesti kielletty. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan määräysten mukaisista poikkeuksista tähän kieltoon.

23 §

Kiinteän jätteen poistaminen aluksesta veteen Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä on kielletty.

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaisesta aluksesta on myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan määräysten mukaisesta ruokajätteiden poistamista koskevasta poikkeuksesta 1 ja 2 momentissa säädettyihin kieltoihin.

27 b §

Aluksista Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä aiheutuvien, muiden vahingollisten aineiden kuin öljyn aiheuttamien ympäristövahinkojen (*aluskemikaalivahinko*) torjuntatoimen ylin johto ja valvonta kuuluu ympäristöministeriölle.

28 §

Sen estämättä, mitä rikoslain 1 luvussa säädetään, 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomiseen sovelletaan Suomen lakia myös, kun teko on tehty ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä.

28 a §

Ulkomaiseen alukseen kohdistuvasta 5 ja 5 a §:n mukaisesta menettelystä on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle. Jos kyse on Suomen vesialueella tehdystä teosta, vain oikeudenkäyntiin liittyvät tiedot on ilmoitettava.

28 b §

Tutkittaessa sellaista 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä rangaistavaksi säädettyä tekoa, josta luvun 10 §:n mukaan rangaistuksena voidaan tuomita vain sakkoa, oikeus pakkokeinojen käyttöön määräytyy luvun 1—4 §:ssä säädettyjen rangaistusasteikkojen perusteella.

28 c §

Jos 28 §:ssä tarkoitettu teko on tehty ulkomaiselta alukselta sen ollessa Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasiaa ei saa tutkia Suomessa ilman valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, ellei kysymyksessä ole jokin rikoslain 1 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu tapaus.

Jos ulkomainen alus ei ole tullut vapaaehtoisesti suomalaiseen satamaan tai ollut vapaaehtoisesti ankkurissa Suomen vesialueella, 1 momentissa tarkoitettusta teosta saa nostaa syytteen vain, jos päästöstä on aiheutunut huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa Suomen rantaviivalle.

taikka siihen liittyville eduille tai Suomen alue-
meren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu teosta ei
saa nostaa syytettä, jos aluksen lippuvaltio ryh-
tyy oikeudellisiin toimiin rangaistuksen määrää-
miseksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun
esitutkinta on aloitettu Suomessa. Kun lippuval-
tion käynnistämät oikeudelliset toimet on saatu
päättökseen, menettely Suomessa on päätettävä.

Syytteen 1 momentissa tarkoitettu teosta
saa nostaa 3 momentin estämättä, jos teosta on
aiheutunut Suomelle rantavaltiona huomattavaa
vahinkoa tai jos aluksen lippuvaltio on toistu-
vasti laiminlyönyt velvollisuutensa panna tehok-
kaasti täytäntöön velvoitteet, jotka koskevat sen
lipun alla purjehtivilta aluksilta tehtyjä aluksista
aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemistä
koskevien kansainvälisten sopimusten vastaisia
tekoja.

30 §

Suomen ympäristökeskus vastaa alusten pääs-
töjen valvonnasta Suomen aluevesillä ja talous-
vyöhykkeellä. Alueellisten ympäristökeskusten
tehtävänä on sen lisäksi, mitä 12 §:n 1 momen-
tissa säädetään, valvoa, että satamissa on 14, 21
ja 26 §:ssä tarkoitettut laitteet jätteiden vastaan-
ottamiseen aluksista. Jätehuoltosuunnitelmia
koskevien säännösten noudattamisen valvonnas-
ta sekä ympäristönsuojelulain mukaan luvanva-
raisien sataman jätehuoltosuunnitelman noudat-
tamisesta säädetään ympäristönsuojelulaissa.
Satamien jätehuoltosuunnitelmien noudattamis-
ta valvotaan muutoin jätehuollon valvonnan osa-
na siten kuin siitä säädetään jätelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluksessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluk-
sessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa 5 päivänä maaliskuuta 1965 annetun lain (148/1965) 1 §
seuraavasti:

1 §

Suomen aluemerellä rauhanomaisessa kautta-
kulussa olevassa ulkomaisessa kauppa-alukses-
sa, joka on lähtenyt ulkomaisesta satamasta,
Suomen viranomaiset eivät saa toimittaa tutkin-
taa tai käyttää pakkokeinoja sellaisen rikoksen
johdosta, joka on tehty ennen aluksen saapumis-
ta Suomen aluemerelle, ellei alus poikkea Suo-
men sisäisille aluevesille taikka kysymyksessä

ole Suomen talousvyöhykkeestä annetussa lais-
sa (/) tai aluksista aiheutuvan vesien pilaantu-
misen ehkäisemisestä annetussa laissa
(300/1979) tarkoitettu, ulkomaiselta alukselta
Suomen talousvyöhykkeellä tehty rikos.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 6 §:n 1 momentti, 96 §:n 1 momentti, 99 ja 113—115 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 489/1993, 96 §:n 1 momentti laissa 493/1997, 99 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 113 § laissa 518/2002 ja 115 § osaksi laissa 1355/1993, sekä lisätään 106 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen talousvyöhykkeellä on jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on edellä tarkoitettulla alueella kotipaikasta riippumatta oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

96 §

Poliisin ja kalastusviranomaisen sekä valtakunnan rajalla olevissa vesissä, Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä rajavartiolaitoksen tulee valvoa, että kalastusta koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan, ja sen mukaan kuin jäljempänä säädetään, ottaa talteen luvattomalla kalastuksella saatu saalis ja luvattomassa kalastuksessa käytetyt välineet samoin kuin tämän lain mukaan luvattomana pidettävä kuljetus- tai kauppatavara. Tässä momentissa tarkoitettu valvonta ei saa häiritä rajavartiolaitoksen varsinaista virkatoimintaa.

99 §

Valtakunnan rajalla olevissa vesissä, Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä tulliviranomaiset suorittavat 96 §:ssä mainittujen viranomaisten ohella siinä tarkoitettuja tehtäviä, mikäli se ei häiritä heidän varsinaista virkatoimintaansa.

106 §

Lääninhallitukselle kuuluvista 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se lääninhallitus, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Ahvenanmaan lääninhallituksen toimialueen vastaista rajaa lukuun ottamatta lääninhallitusten toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

113 §

Toimivaltaiset tuomioistuimet

Tässä laissa tarkoitettut rikosasiat käsitellään merilain (674/1994) 21 luvun 1 §:ssä mainituissa käräjäoikeuksissa. Toimivaltainen käräjäoikeus on se, jonka tuomiopiiriä lähinnä rikos voidaan katsoa tehdyksi soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä pykälää sovellettaessa näiden käräjäoikeuksien tuomiopiirien rajojen katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

114 §

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (/) 4 §:n mukaan Suomen talousvyöhykkeellä kalastettaessa noudatetaan, mitä Suomen kalastuslainsäädännössä sekä Euroopan yhteisön yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säännöksissä

taikka niiden nojalla säädetään tai määrätään taikka mitä vieraan valtion kanssa on sovittu.

115 §

Työvoima- ja elinkeinokeskukselle kuuluvista tehtävistä huolehtii talousvyöhykkeellä se työvoima- ja elinkeinokeskus, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimialueiden välisen rajan katsotaan

jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Mitä 32 §:n 2 ja 3 momentissa, 35 §:n 2 momentissa ja 88 §:ssä säädetään, ei sovelleta Suomen talousvyöhykkeellä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 48 luvun 8 § ja 48 a luvun 5 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 48 luvun 8 § laissa 578/1995 ja 48 a luvun 5 §:n 2 momentti laissa 515/2002, sekä

lisätään 1 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 626/1996, uusi 2 momentti, 48 lukuun uusi 10 § ja 48 a lukuun uusi 7 § seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

1 §

Suomessa tehty rikos

Suomen lain soveltamisesta Suomen talousvyöhykkeellä tehtyyn rikokseen säädetään Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (/) ja aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetussa laissa (300/1979).

48 luku

Ympäristörikoksista

8 §

Vanhentuminen

Muiden ympäristörikosten kuin ympäristörikkomuksen lyhin vanhentumisaika on kymmenen vuotta. Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 28 §:ssä tarkoitetun, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdyn, tämän luvun 1—4 §:ssä rangaistavaksi säädetyn teon vanhentumisaika on kuitenkin kolme vuotta.

10 §

Ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehty ympäristörikos

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdystä, tämän luvun 1—4 §:ssä rangaistavaksi säädetystä teosta saa tuomita vain sakkoa.

48 a luku

Luonnonvararikoksista

5 §

Syyteoikeus

— — — — —
Mitä 1 luvussa säädetään Suomen ulkopuolella tehdyn, Suomeen kohdistuvan rikoksen syytteen saattamisesta ja siitä tuomitsemisesta,

koskee myös tämän luvun 2 §:ssä tarkoitettua kalastusrikosta, jos se on tehty Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolisilla vesialueilla.

7 §

Ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehty kalastusrikos ja kalastusrikoksella saadun laittoman saaliin kätkeminen

Ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdystä kalastusrikoksesta ja kalastusrikoksella saadun laittoman saaliin kätkemisestä saa tuomita vain sakkoa, jollei Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella ole toisin säädetty. Tässä pykälässä tarkoitettua kalastusrikoksen lyhin vanhentumisaika on kolme vuotta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 7 §:n otsikko ja 1 momentti, 43 §, 60 §:n otsikko ja 3 momentti ja 88 §:n 1 momentti sekä lisätään 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

7 §

Oikeus metsästää yleisellä vesialueella ja talousvyöhykkeellä

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus metsästää yleisellä vesialueella meressä,

sellaisilla yleisellä vesialueella meressä olevilla saarilla ja luodoilla, jotka kuuluvat valtiolle ja joiden hallintaa ei ole kenellekään luovutettu, sekä Suomen talousvyöhykkeellä.

23 §

Metsästyksen rajoittaminen yleisen turvallisuuden vuoksi

— — — — —
 Lääninhallitukselle kuuluvista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se lääninhallitus, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Ahvenanmaan lääninhallituksen toimialueen vastaista rajaa lukuun ottamatta lääninhallitusten toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

43 §

Riistan kauppa

Riistakannan säilyttämiseksi voidaan valtioneuvoston asetuksella rajoittaa tai kieltää jonkin Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä metsästetyn riistaeläinlajin kauppa koko maassa tai jossakin osassa maata taikka Suomen talousvyöhykkeellä tai jossakin sen osassa.

60 §

Riistanhoitopiirin tehtävät ja toiminta-alue

— — — — —
 Riistanhoitopiirien toiminta-alueet määrätään valtioneuvoston asetuksella. Riistanhoitopiirille kuuluvista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se riistanhoitopiiri, jonka toiminta-alueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Riistanhoitopiirien toiminta-alueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

88 §

Lain noudattamisen valvonta

Poliisin ja 63 §:n 4 momentissa tarkoitettujen metsästyksenvartijoiden tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Rajavartioviranomaiset ja tulliviranomaiset suorittavat edellä tarkoitettua valvontaa valtakunnan rajalla ja Suomen aluevesillä olevilla maa- ja vesialueilla sekä Suomen talousvyöhykkeellä. Valvonta ei saa haitata rajavartioviranomaisten tai tulliviranomaisten varsinaista virkatoimintaa.

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

Laki**luonnonsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 10 §:n edellä oleva väliotsikko, 17 § ja 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 37 §:n 1 momentti laissa 492/1997, seuraavasti:

*Luonnonsuojelu valtion omistamilla alueilla ja
Suomen talousvyöhykkeellä*

17 §

Muu luonnonsuojelualue

Muun luonnonsuojelualueen perustamisesta valtion omistamalle alueelle ja Suomen talousvyöhykkeelle sekä alueen tarkoituksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Jos muuksi luonnonsuojelualueeksi perustettava valtion omistama alue on enintään 100 hehtaarin suuruisen, siitä säädetään kuitenkin ympäristöministeriön asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla asetuksella säädetään muulla luonnonsuojelualueella kielletystä toiminnasta ja siihen sallituista poikkeuksista. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 13—16 §:ssä säädetään. Jos muu luonnonsuojelualue perustetaan Suomen talousvyöhykkeelle, on lisäksi otettava huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49—50/1996) V ja XII osassa määrätyt rajoitukset rantavaltion toimivallalle.

Suomen talousvyöhykkeelle perustettavaan muuhun luonnonsuojelualueeseen ei sovelleta, mitä 19—22 §:ssä säädetään.

37 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä sekä taloudellisesti hyödynnettäviä kalalajeja. Tästä poiketen 44 ja 49 §:n soveltamisalasta säädetään mainituissa pykälissä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 17 §:n 1 momentin nojalla Metsähallituksen perustamien luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset jäävät edelleen voimaan.

Laki

valaiden ja arktisten hylkeiden suojelusta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valaiden ja arktisten hylkeiden suojelusta 23 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (1112/1982) 3 § seuraavasti:

3 §

Valaat ovat rauhoitettuja Suomen alueella ja talousvyöhykkeellä siten kuin luonnonsuojelulaissa (1096/1996) säädetään.

Verkkoon tai muuhun pyydykseen kiinni jäänyt valas on päästettävä välittömästi vapaaksi, jos valas on vahingoittumaton. Vahingoittunutta

tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa valasta on pyrittävä auttamaan. Valas voidaan ottaa haltuun hoitoon kuljettamista tai tilapäistä hoitoa varten. Muilta osin noudatetaan, mitä eläinsuojelulaissa (247/1996) säädetään.

Kuolleena löydetyn valaan haltuunotto on kielletty. Kuollut valas saadaan kuitenkin toi-

mittaa Luonnontieteelliseen keskusmuseoon tai Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitokseen. Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta 5 päivänä maaliskuuta 1965 annetun lain (145/1965) 1 § seuraavasti:

1 §
Vedenalaisella johdolla tarkoitetaan tässä laissa Suomen aluevesille, talousvyöhykkeelle tai aavan meren alueelle laskettua kaapelia tai putkijohtoa.
Suomen aluevesirajan ulkopuolella tämä laki koskee vain Suomen lipun alla purjehtivaa alusta, Suomen kansalaista ja suomalaista yhteisöä.
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

rajavartiolaitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolaitoksesta 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain (320/1999) 2 §:n 1 kohta seuraavasti:

2 §
Määritelmät
Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *rajavartiolaitoksen valvonta-alueella* valtakunnan maarajaan rajoittuvien kuntien aluetta, Kesälahden ja Punkaharjun kunnan sekä Nurmeksien kaupungin aluetta, mereen rajoittuvien kuntien taajama-alueiden ulkopuolista aluetta, Ahvenanmaan maakunnan aluetta, Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen aluetta sekä rajavartiolaitoksen valvottaviksi säädettyjen rajanylili-

EV 126/2004 vp — HE 53/2004 vp

tyspaikkojen alueita ja mereen rajoittuvissa kun-
nissa sijaitsevien merivartioasemien alueita;

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 8 päivänä lokakuuta 2004
